

* نگاه کلی

با عرض درود و خسته نباشید خدمت داوطلبان عزیز رشته‌ی تجربی و طراحان فاضل سازمان محترم سنجش که سال‌هاست این مسئولیت سنگین را بی‌توقع و بی‌هیاهو بر دوش می‌کشند. بدیهی است هدف ما از این نقدها در نشر دریافت- که پایه‌گذار نقد کارشناسانه‌ی آزمون‌های سراسری و تعاونی سنجش است از سال ۱۳۸۸- یاری‌رساندن به هرچه بهتر برگزارشدن آزمون سراسری و آزمون‌های آزمایشی و کمک به برقراری عدالت آموزشی در حد توان و بضاعت خود است. در نگاه کلی، سطح علمی و سنجشی سؤالات مناسب و خوب بوده‌است و بدون شک زحمت بسیاری برای طراحی آن‌ها کشیده‌شده‌است که جای سپاس‌گزاری و خدقوت‌گویی دارد. ایرادهای قابل‌طرحی که در کلیت آزمون به چشم می‌خورد و قابل برطرف‌شدن در سال‌های آینده است- به امید خدا- عبارتند از:

۱- واقعی نبودن وقت آزمون و عدم تناسب آن با میزان زمان‌بری و دشواری سؤالات؛ بدیهی است که شکل و محتوای سؤالات زیست‌شناسی آزمون سراسری از سال ۹۱ به این سو کاملاً تغییر یافته و مقایسه‌ی تعداد صفحات مربوط به سؤالات درس زیست‌شناسی در سال‌های قبل و چند سال اخیر خود گواه این مدعا است. اما متأسفانه هیچ افزایشی در زمان پاسخ‌گویی به این سؤالات در نظر گرفته نشده‌است که می‌تواند باعث ضایع‌شدن حق دانش‌آموزانی شود که مطلب را بلدند، اما اصلاً نمی‌رسند که برخی از سؤالات را بخوانند.

۲- موضوع قراردادن یک نکته‌ی خاص و فرعی در چندین سؤال؛ برای نمونه، این نکته که «همه‌ی سلول‌های زنده‌ی گیاهی و جانوری (به جز سلول‌های غربالی) مرحله‌ی گلیکولیز (مرحله‌ی بی‌هوازی تنفس) را دارند و در نتیجه بدون حضور اکسیژن می‌توانند انرژی تولید کنند، پس می‌توانند در مرحله‌ی گلیکولیز NADH و پیرووات و ATP تولید کنند» کلید مهمی در حل چهار سؤال این دفترچه (۱۶۳، ۱۷۷، ۱۹۶ و ۲۰۱) بوده‌است.

۳- قرار گرفتن گزینه‌های پرنکته، طولانی و بسیار شبیه هم، در اغلب تست‌های زیست‌شناسی و کم‌بود حتمی زمان لازم برای پاسخ‌گفتن به این سؤالات، باعث ازدست‌رفتن روحیه و اعتماد به نفس دانش‌آموزان کوشا و درس‌خوان خواهد شد که با اندکی تعدیل و تغییر این روند می‌توان جلوی بروز این مشکلات را در سال‌های آینده به امید خدا گرفت.

(راستی بچه‌ها درصد حدود ۶۰ خوب، ۷۰ به بالا بسیار خوب و ۸۰ به بالا عالی ارزیابی می‌شود. خسته نباشید!)

* پرسش‌های غیراستاندارد یا نادرست

شماره‌ی پرسش	توضیح
۱۸۱	نباید انتظار داشته باشیم که دانش‌آموز در زمانی کم‌تر از یک دقیقه بتواند این سؤال پیچیده و زمان‌بر را حل کند.
۱۹۴	نباید انتظار داشته باشیم که یک دانش‌آموز بر اساس کتاب درسی بداند که تبدیل اسپرم تمایز نیافته به اسپرم بالغ، تحت فعالیت هورمون‌های هیپوفیزی قرار می‌گیرد.

دکتر علی محمد عمارلو